

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 : — kr.
Folyó . . . . . 5 " — "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy hónapra . . . . . 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

500 szavas hirdetés első sorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű és több soros hirdetések alkalmán szerinti jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Románia és Magyarország.

Debreczen, ápril. 13.

Tavaszi áradáskor, ha az áradt folyó elszakítja a gátat és a szennyes habok pusztító hatalmukkal végig száguldanak a dombon, völgyön és menekülés nincs hova, mindenfelől csupán a szürke halál, akkor a mezők, az erdők vadjai, melyek előbb ellenségei voltak egymásnak, a farkasok, rókák, nyulak s őzek mind remegve, félve húzódnak össze a kicsiny szigetkén, mely a víz-tengerből egyedül emeli ki barázdált hátát és békében megfér még a pásztor kutya is az elhagyott szigeten századéves ellenségével a tolvaj farkassal együtt . . .

Ez a nem épen új s nem épen eredeti hasonlat teljesen jellemzője a keleti Balkán államocskák jelenlegi viszonyainak is! Szörnyű áradás, szörnyű veszedelmek fenyegetik a Boszporus s a krétai vizek felől őket. Van közös ellenség is, mondjuk pásztor kutya, a török mely ellen készek testvéries egyetértéssel kelepczét állítani e kis szemérmellenfenevadak, de viszont kapzsiságuk, melylyel a pásztor kutya elrabolt konczát szeretnék szétszaggatni, halálos ellenségeivé teszi egymásnak is őket . . .

Hanem a habok már ott zúgnak, zajonganak határaikon, az alattomos orosz aknász kéz már jól kibővítette a gátszakadásokat s a kik még előbb halálos ellenségei voltak egymásnak Bulgária, Szerbia és Montenegro, Oroszország védnöksége alatt, megkötötték a Balkán szövetséget. Montenegro, Szerbia csapatait lázasan sze-

reli, Bulgária táborokat összpontosít a Dobrudzsa határán s a Duna partjain erődöket épít a berlini szerződés tilalmazása ellenére! Orosz ügynökök, bolgár pápok nyíltan izgatnak Dobrudzsa lakói között, szavahihető keleti tudósítók jelentik ezeket, hajszolván a népet, hogy támogassák a bulgár hadsereget, a midőn az bevonul Dobrudzsába . . .

A kis éhes fenevadak tehát már biztosították, megtalálták a maguk mentő dombját, vagy legalább ez a hitük, de annál nyughatatlanabban tekint a dobudzsai ködös felhők felé Románia; — mert ha csak nem vakok a románok most már beláthatják, hogy a dobudzsai orosz izgatások és a bolgár harcziás készülődések teljesen ellenük irányulnak s hogy az esetre, ha a románok érvényesíteni akarnák Maczedóniának román nyelvű részeire igényeiket, az illető terület, részeknek kedvezőtlen helyrajzi helyzetét nem is tekintve, a dunaparti tolvaj módra épített bulgár váracsokban azonnal megdördülnek az ágyuk és a románok szemben fognak állani oroszország fürge lovu kozákjaival is. . .

A kelet eme ingoványos veszedelmei között a czári atyuska káprázatos ígéretései, hitegetései után most keserű csalódások, emészlő láz nyavalyák várnak a mocsár közepében az elhagyott Romániára, melyet a hiu önhittség lidérczfénye csalt be az ingoványos lápba. Hogy mit érnek az orosz ígéretések, azt most már a legelfogultabb bukaresti dákö román politikusok is beláthatják, a kik most hiában fogják fejükre szórni a hamut, hiában szaggatandják tagjaikról a tülzäs ama rikitó ruháit,

melyben a jámbor rajongók Magyarországnak akartak mumusai lenni? Az orosz politika eldobta őket s a mi legádázabb ellenségeink, ha csak nem akarnak tehetetlen koldussá megbébulni, kénytelenek velünk magyarokkal, az osztrák-magyar monarchiával szövetségre lépni. Ez már csakugyan a végzet intő játéka, hasonlít ahhoz midőn egy haragos testvér gyujtogatási szándékkal kerülgetvén testvére házát, a közben cimborái a saját hajlékát gyujtják fel, úgy hogy az elvakult testvér a viharos éjszakán kénytelen utóbb gyűlölt testvérehez védő hajlékért folyamodni . . .

A hirhedt dákö román izgatók most a felszakadt sir előtt, visszariadhatnak áldatlan munkájok mérges kigyó s béka alakjaitól, beláthatják, hogy az idegen népek áradatában nekik egyedüli igaz barátjuk, szövetségesük a magyar lehet, mert a magyart a legigazabb szövetszákkal köti hozzájuk a hasonlóság elszigeteltségérzete, de beláthatják azt is, hogy az orosz votki csak első kortyra édes, de azután a legkeserűbb, legsorvasztóbb mérge s hogy aki vele sokáig él: az elpusztul!

Ifj. Móricz Pál.

BELFÖLD.

Közös miniszteri tanácskozás. Bécsből jelentik, hogy a király tegnap délelben báró Bánffy Dezső miniszterelnököt egy óráig tartó kihallgatáson fogadta. Délután a királyi elnöklése mellett minisztertanács volt, melyen

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Iparos dinastiák.

— A Debreczeni eredeti tárczaja . . .

Írta és a Csokonai-kör 1897. április 9-iki ülésén felolvasta

Zalai Márk.

(Folytatás.)

Volt szerencsém említeni, hogy én is iparos segédeként tanítottam.

Egy tejképű szerény fiatal ember taipra esett ötletei és zamatos magyar észjárása miatt kiváló mértékben ragadta meg figyelmemet.

Azon kérdésekre, hogy ő tulajdonképpen minő iparsággal foglalkozik, a szegény megépeztett fiú szemlesütve és susogó hangon mintegy restelkedve inkább lehelte mint mondta:

— Tessék kérem megbocsátani, én én . . . csak eszmadia vagyok.

Társai persze vissza nem fojthatták neve-

tésüket — ő volt az egyedüli eszmadia köztük, — de én megtartva a situatiohoz méltó komolyságot igyekeztem őt magához téríteni.

Edes kedves jó barátom szóottam a mélyen sujtott ifjuhoz fölbátorító felemelkedő hangon:

— Soha se szégyelje azt a talpig jóra-
való tözsgyökeres magyar mesterséget. Munkácsy is csak asztalos volt, aki nem is pulituros munkákat, hanem a köznép számára olyan tulipántos vásári ládákat készített, hogy láttukra minden jegyben járó leányzó-
nak csak úgy ficzkándozott a birvágó szive annyira megkivánta őket. Valamint háboru id-jén minden derek közvitéz tarsalyából kikkandikál a marsalbot azonképen szorítja kerges markában minden jóra-
való becsületes iparos a legviharosabb életharczok köz-pette is a négyemeletes gyártelepnek Wertheim kulcsait.

Tíz év múltán veletlenül találkoztam vele a vasuton, második osztályu kupében, — keztyűsen czilinderbea, finom ujdíva u öltöyben, a jólét minden jelvényeivel éllátva.

Megvan már a legelső tizezer, mondá büszke öntudatos örömtelt hanglejtéssel, mely

minden self made man tulajdona, ki szerencsés emelkedésének aczélát önön maga kovácsolta.

Egész arczkifejezésem kérdőjellel változott.

Emlékszik még tanár ur, hogy mit mesélt nekünk Rothschildról?

»Könnyebb megszerezni a második milliót, mint az első tizezret.«

Én bizony még az első ezret sem szerezttem meg.

Erre is megfelelt: Tanár ur csak egy fejjel dolgozik, én pedig 40 erős karral, annyi az állandó munkásom.

Talán öröklött, vagy u. n. jó parthiet csinált?

Igenis öröklöttem a sanyaruságot, és nőül vettem egy szegény leányt, ki azonban szép, okos, ügyes, tevékeny, romlatlan, ki mindenben jobb kezem, jobb szemem és szerencseszillagom.

És ezennel ebeszélte élte történetét:

Nem levén megelégedve helyzetemmel addig addig vándoroltam mígam a fővárosba jutottam.

Ott igen sok szépet és hasznosat láttam

Badeni, Bánffy báró és Lukács miniszterek vettek részt. A tanácskozás után Bánffy báró és Goluchovszky külügyminiszter hosszabban értekeztek. A tanácskozások a kiegyezés és a kvóta kérdése körül forogtak.

Pestvármegye a kvóta ellen. Pestvármegye hétfői közgyűlésén vette tárgyalás alá Zala, Heves és Fejervármegyéknek a kvóta ügyében hozza intézett körlevelét. És mint előrelátható volt, a vármegye hű maradt hagyományaihoz: nemcsak hozzájárult az említett vármegyék körleveléhez, hanem báró Prónay Dezső indítványára egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy a kvóta felemelése ellen önálló feliratot is intéz az országgyűléshez.

Jeszzenszky Sándor kitüntetése. A hivatalos lap mai száma közli, hogy ő felsége Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsosnak a Lipótrend lovagkeresztjét adományozta. — Jeszenszky Sándor egyike azoknak, a kik gyorsan csináltak megérdemelt karriert. A kolozsvári kir. ügyeszi székéből nevezték ki a miniszteriumba, ahol a nemzetiségi ügyek vezetését bízták rá.

Uj belső titkos tanácsos. A király nagyraikói és kelemenfalmai Rakovszky Istvannak, az állami számvevőszék elnökének a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta. A kitüntetés híréta, hivataloslap tegnapi száma közli.

Bánffy Napoleon legujabb ezredparancsnoka. Mint a hivatalos lap mai száma közli, Szinyei Mersé Istvánt, Sáros vármegye alispánját a vármegye főispánjává nevezték ki.

A talaj legfontosabb alkotó részei.

Debreczen, április 13.

Ha a gazda sikert akar elérni, ösmernie kell talaját, tudnia kell, miből van az össze-téve, melyek annak legfontosabb alkotó részei, mit és mennyit vesz el abból az azon fejlődő növényzet, mit kell ennek következtében vissza pótolnia, hogy a talajt alkotó hasznos részek idők folytan megne akadjanak.

és tapasztaltam. Tanultam nevezetesen raj-zolni, szabni, jártam felolvasásokra, olvastam gazdasági szakmunkákat, hírlapokat és a leg-becsesebb szépirodalmi műveket.

Egyszer csak azt az örvendetes felfede-zést tettem magamról, hogy én csak oly ügye-sen tudok a világban megfordulni mint bárki más művelt ember.

Az iskolázott emberek többet tanultak ugyan mint én; de azok épen annyit felejtet-tek a fölöslegesből mint a mennyit én a szűk segesből megtanultam. — Így tehát egymást majdnem megközelítettük. Kitüntetést és dip-loomát annyit kerítettem, hogy utoljára meg is sokaltam.

Egy bál alkalmával ki nem kerülhettem, hogy bájos táncosnóm édes anyjának be ne mutasson. Dr. Sámfas ur monda, kedves fuvolás hangján.

Engedelmet kerek siettem kijavítani: Én nem doktor hanem Sámfas iparos vagyok, és pedig cipész legény.

Maga suszter monda a bájos chikes ki-asszony sajtáságon nyujtott hangon, és közben-közben kecsesen fintergatva fitos orrocskáját — folytató: Azt hittem mivel ismerősei diplomáit emlegették, hogy ön legalább doktor.

Iskább vagyok suszter kit doktornak neznék, mintsem hogy doktor létre a legutolsó csizmadiának tekintsenek.

E kellemetlen intermezzo után hátat fordítva a bálteremnek bosszankodva eltávoztam.

Haza térve szülő városomba senki sem akarta rólam elhinni, hogy én jóra való cipőt tudok készíteni.

Tudnia kell mindenkéltt azt, hogy minden növény nitrogent, foszfort, kálit és veszet szükségel, legnagyobb részt a talajból vonjuk el a növények, s csak a nitrogénnek egy részét fedezik a levegőből, az is leginkább csak a pillangós virágnak, nevezetesen lóherei luczerna felék. Ha tehát ezen most említett tápláló anyagokat gyökereik segítségével a ta-lajból vanják el a növények így kétségtelenül ezek a talajnak legfontosabb alkotórészei gazdai szempontból. Ösmernük meg tehát eze-ket egyenként.

A phosphorsav a növények egyik legfon-tosabb tápláló anyagi kütönösen a magvakba van igen jelentékeny mennyiség belőle. A különböző növények magyarböldankint 12—40 kg phosphort vonnak el a talajtól. Minthogy pedig a phosphorsav a talajalkotó közetekben igen csekély mennyiségben fordul elő, a nö-vények fejlődésére pedig elkerülhetlenül fon-tos és semmi mással nem helyettesíthető, a természetett növények phosphorsav tartalmát, s ha állandóan jó terméket akarunk biztosít-tani, gondoskodni kell, hogy a trágya megfele-lő mennyiségű phosphorsavat is tartalmazzon. Ha a gazdaság úgy van berendezve, hogy a phosphorsavban gazdagabb termények, neve-zetesen a magnak nagyobb része a piacon értékesítetik, úgy az istállótrágya — hacsak nagyobb mértékben nem etetünk sok phos-phorsav tartalmu rüpeze-pogácsát, malata-csírát, korpát stb. — nem lesz elegendő talajunk termőképességének fentartására, s ez esetben okvetlenül beáll annak a szüksége, hogy szuperfoszfátokkal pótoljuk a phosphor hiányt ellenkezőleg a termés átlag évről évre csökkenni fog. A magyarországi talajok leg-nagyobb része pedig tényleg phosphor szegény mert évtizedek óta visszük óriási mennyiség-ben buzánkat külföldre, a nélkül, hogy bár-miként is gondoskodtunk volna phosphor vesztés pótlásáról. Innét van azután, hogy Magyarországon hektáronként átlag csak 15.47 hektoliter, buza terem, ellenben Dániában 32, Angolországban 26 1/2, Németalföldön 23, Bel-giában 21, sőt még Oláhországban is 17.14 hektoliter, a mi ugyan nem azt bizonyítja, hogy Oláhországban talán jobban visszapo-tolják a gazdak a talajból elvont phosphort, hanem csupán azt, hogy az Oláhországi gaz-dagabb talajok még niocsenek annyira kiszí-polyozva mint a magyarországiak.

Mindenki csimadiának ismert és annak tartott mert apám is az volt és ezt a bahitelt a csehbeli collegáim feltűnkedő irigységéből még táplálták, azt híresztelvény rólam, hogy én a sok felesleges tanulástól meghibbanva politikusi csizmadiává lettem.

Hetek múltán midőn még mindig ugyan-azon bizalmatlansággal talalkoztam, hogy éhen ne veszzek, elfogadtam bármind munkát. Lettem tehát doktorból foltozó varga.

Olyan gyönyörű szép foltocskákat rak-tam a kecses elrongyolt labbeliekre, hogy szinten magam sem hittem volna.

Az első remekelések után megfordultak már sarkigazítások talpalások sőt kappnik és fejelesek. Nagy rábeszélésre rám biztak holmi olcsó gyermekcipőket.

Majdan keztyűbőr, fél cipő gombos, fűző és bergsteiger, néha néha elvéve egy-egy pár evelastin, selyem, bársony és finombáli lakk-czipőt.

Valami alkusz fele azt a tréfát engedte meg magának hogy egy olcsó kis boltocskát béreljek. Persze az alkuszdíj kedvéért.

Megpróbáltam. Az első évnegyedi bért valahogy ki bírom szoritani. Mire való a zálogház, míg az embernek órája és gyűrűje van? De hogy honnan fogom a második bolt-bért kiteremtteni, azt nem tudtam.

Aki nem mer, az nem nyer. Mertem és megsegített az Isten.

Egypár sikerült munkát állítottam a kirakatba méznék és lépnek. Előbbi megren-deleim terjesztetni kezdték jó hírnevem, a reklám az újságban is megtette a hatását és alig telt egy pár hónap midőn annyira elhal-

A kálium növénynek ép úgy életfeltételét képezi mint a phosphorsav, de a talajnak nem oly értékes alkotó része mert többnyire elegendő mennyiség foglaltatik benne, mas-részt pedig az istálló trágyában is nagyobb mennyiség foglaltatik mint a phosphorsav. Van azonban egy néhány u. n. káli nrvény, a melyek igen nagy mennyiségű kálit igényel nek, a minő a répa, burgonya, szőlő, dohány és a komló. Belteresebb gazdaságokban ezen növények hozamát mesterséges káli — sok — kénsavas-káli, kainit stb. alkalmazásával is fokozzák, sőt itt — ott phosphor trágyák mellett rétekre is alkalmazzák. Tudnivaló azonban hogy a fahamu is jelentékeny men-nyiségű kálit tartalmaz, a rétek trágyázására ez is megfelelő, különösen valamely phosphor-trágyával keverten alkalmaztatik.

Különösen nagy mennyiségű mészre van szükségük a leveles növényeknek, így a here-féléknek, luczernáknak, dohányknak, borsónak stb. s azokat mész növényeknek is nevezik. Az itt fel nem sorolt növények részére az ist-álló trágyával elegendő mész juttatunk a talajba a mely különben is többnyire nagyob mennyiséget tartalmaz; az említett növények tormaés azonban igen jelentékenyen fokozza a mész trágyázás a mely célra az u. n. trágya gipszet szokás használni. Figyelembe veendő azonban az is, hogy némely vidék talaja általában véve mész szegény itt—ott annyira hogy a takarmány felékben sem le-vén elég mész, az állatok lágy csontuak lesz-nek, avagy a csontalapzat hiányos fejlődése miatt, a legjobb takarmanyozás dacára kis-csinynak maradnak. Ilyen vidékeken csak nagyon bő mésztrágyázás által lehet a bajon segíteni. Az említettek kivül még a humusz is igen fontos alkotó része a talajnak, a mely a növényi gyökerek elrothadása folytán heletkezik, nagyobb részt pedig az istálló trágya által vitetik oda.

KÜLFÖLD.

Ferdinánd hálálkodik. A Azon a la-komán, melyet a szófiai fejedelmi palotában a Rómába athelyezett Császár író orvos diplomáciai ügyvivő tiszteletére tegnap ren-deztek, Ferdinánd fejedelm felkösözöntöt mondott a

moztak munkával, hogy 5 segéddel sem győztem.

»A sors illetően kedvező fordulata mel-lett nem kaphatott volna előkelő családból hozomány felett rendelkező menyasszonyt?»

Mit gondol édes tanár ur?

Egy magyar iparos csak nem lehet oly merész, hogy ily szédítő magasra emelje fejét.

A tapasztalt vereség után még a hős lelkű oroszlan is hátrál. Inkább olyan férfiak succadál a házasság szerencsejátéka, kik a czipő számlát nem bírják kifizetni.

De áldom végzetem, hogy így történt. Mit csináltam volna egy elkényeztetett divat-hölgygyel, ki a piperén kívül egyébhez sem ért mint végtelen unalmában néha-néha egy pár óráig a zongoran egy két dalt végig czim-balmozni.

Igazat kellett adnom.

Ha gazdag a nő vagyonban csak és nem egyszersmind szellemben, kellemben, jellemben; szolgáljává aljasítja szegény férjét, nyomorult rabszolgává: de boldoggá nem teszi.

A bőven költekző mód felett pazar fény-üző asszony, ki önmagát szereti és senki más, ügyefogyott koldussá teszi férjét. Az együgyű asszony idegessé, a kaczér fellé-kenynyé, a hiu ledér czimeres dámszarvassá, a ravasz bizalmatlanná, a csunya filosofop-hussá, a fukar, zsugori életuntá, a tudákos kekharisnya kétségbeejtővé teszi férjét és egyik sem boldoggá.

Valóban boldoggá csak ép és szép de-rek, kedves, ügyes, jó, okos asszony teheti férjét.

De hol, a világ melyik tájékán található

c z a r i
kiemelté
menyét és
a fejedelm
egybefűzi.

Hábor

A török
ték, elkezd
tokat küld
rekedést. A
hogy ezek
a hegyek k
getén, csak
lok és hadi
ők s ezt r

Tesszák
Alpesek alk
sok vezetne
vizválasztó
török határ
740 méter
méterre eme

Ezen a
denik ezer
mindenik eg
kiválasztottá
nincs ország
nem jöhet a
örzi a határ
Ebben egy z
ha a görögö
szolgáló ösv

A görög
szából Séik
ján Kalamb
hadiszállás
seknek, a k
fő. Innen h
ten egész ke
észrevétele
a török elő

Hogy
elentmondó
tok alapján
gok állítják,
szasloajat l
dőt bevették
hogy a görög

ilyen szászs
virágszál? K

Bzony
ben, gyök
bokrok közt

Az ilye
viragos házi
mely szeret
zokkal apolj
szemekkel v
szerettet an

De hol
vizsont ő?

Ilyen g
anyakat aka

Ismét
gény ember
már gazdag

Több p
iparos ifjusá
kamarának
erdemkeresz
jelzője ékesi

A meg
tes épülete
mult, hogy t
első, a más
simuló torny

Való h
megviselte,
éri el a nag
zését, meg l
kezete gyerr

Csak r

czárra és a czárnéra, melyben kiemelte Csarikov küldetésének fényes eredményét és a mely eredmény Csarikov nevét a fejedelemség legújabb történelmével szorosán egybefűzi.

Háboru hadüzenet nélkül.

Debreczen, ápril 13.

A török-görög háborút meg nem üzenték, elkezdték a nélkül. Az önkéntes csapatokat küldötték előre, hogy kezdjék el a verkedést. A görög kormány tettei magát, hogy ezekért nem felelős, de azért vér folyt a hegyek közt. Épp úgy van mint Kréta szigetén, csak hogy itt nincsenek európai konzulok és hadihajók. Törökök és görögök egymást ölik s ezt nevezik a nagyhatalmak békének.

Tesszália és Epirusz között valóságos Alpesek alkotják a határt. Egyes hegyszorosok vezetnek át Tesszaliából Macedóniába, a vízválasztó gerincz n keresztül, a mely a török határt jelöli. Az ut e szorosokon át 740 méter magas, a csucok 1500 és 1700 méterre emelkednek.

Ezen a tájon három görög csapat, mindenik ezer ember, tört be három ponton, — mindenik egy-egy hegycsoporton keresztül. Jól kiválasztották a helyet, mert a törököknek ott nincs országutjuk, a közlekedés lassu, segítség nem jöhet azonnal, mindössze egy erőd, Baltino őrzi a határt, a hol a hegyszoros átvezet. — Ebben egy zászlóalj fekszik a világtól elzárva, ha a görögöknek sikerül eltorlaszolni az ide szolgáló ösvényeket.

A görögök helyzete könnyebb; Lariszából Seikalába és Trikalából a hegyek alján Kalambaka városába vasut viz. Jó fõhadiszállás volt tehát Kalambaka az önkénteseknek, a kiket a nemzeti bizottság szerelt föl. Innen három szük völgyön a folyók mentén egész kényelmesen eljuthattak a határra, észrevétlenül és kis idõ alatt. Betörésük tehát a török előőrsökre nézve meglepetés volt.

Hogy sikerült-e vagy sem, az egymásnak elentmondó athéni és konstantinápolyi táviratok alapján megállapítani nem lehet. A görögök állítják, hogy Baltino erődben a török zászlóaljat körülzárták, de nem, hogy az erődöt bevették, a törökök pedig azt híresztelik, hogy a görögöket mindenütt visszaverték. A

törökök dicsekednek, hogy elfogtak egy tisztet és tizenkét közlegényt, a görögök, hogy kilencz foglyot küldtek hátra Kalamakába. Ez mindössze sem sok, ennél több az az egy halott, a melynek elvesztését a törökök elismerték. Még sokszor fog ez az egy halott a hadi tudósításokban szerepelni.

Fontos csak az, hogy a macedóniai háboru megkezdődött, mert akár előre nyomul Edhem basa Elaszsonából Lariszsa felé, akár sikerül a nagyhatalmaknak a török hadsereget meg visszatartani, ez eseményeket föltartoztatni Macedóniában és a Balkán-félsziget többi részeiben alig lehetséges.

Az athéni öböl blokádja pedig úgy látszik, végképp elmarad, mivel Anglia nem vállalkozik reá, a többi hatalomnak pedig nincs elegendő hajója. Hiszen Krétával sem boldogulnak és a francia kormány már indítványozta, hogy adják át Görögországnak és ezzel kerüljék el a háborút. Előbb kellett volna ezt belátniok, mert most aligha nem már késő, de a nyugati nagyhatalmak nem is tehetnek semmit Görögország ellen, mert a parlamentjük és népük nem tűrné. Azt is szemükre vetik, a mit eddig tettek, a három császár befolyásának engedelmességgel.

A Daily Chronicle értesülése szerint a hangulat Athénben a legrosszabb, csupán a háboru kitörése változhatna rajta, úgy hogy a hadüzenet okvetlenül minden perczen várható.

A felső-bányai nyaralók.

Debreczen, április 13.

Említettük már lapunkban azt a készülő Eldorádót, melyet a felső-bányai képviselőtestület potom árért ígér a közönségnek, most alkalmunk van a képviselő testület felhívását a következőkben szószerint közölni:

Tisztelt Uram!

Hogy nyáron at milyen tûrhetetlen az élet a fülledt levegőjű, poros, kőszén-füstös, zajos nagyvárosokban, — azt mindenki tudja, it rosz sorsa nagyvárosban nyaralni kényeszerített. Hogy hányféle betegség s mily mértékben pusztít ilyenkor azokban, éppen a bûzhödtt levegő, poshadtt ivó viz és egészségtelen lakások miatt azt szintén megtudjuk, ha

dám neki a független gyakorlati munkánál. Az ügyes, szorgalmas iparos nem függ sem az emberektől, sem a természet szeszélyeitől sem pedig a protekciótól.

Erre a hajdani szegény csizmadia legény egészen váratlanul cífő kirohanásokat tett: Azért mégis csak iparos marad, kivel az urak csak úgy félvállról beszélnek.

En biz két fiacskám at urnak neveltem és lányomat sem adom mester emberhez soha.

Ámulva, hámulva meresztém rá szememet. Mindent vártam volna inkább, mint ezt a megdöbbenő feleletet.

Ez a pöffeszkedő fenhéjzás, ez a hártalan urhatnamsági vágy tisztos állásává való melegegedetlenség nemcsak erkölcsi botrány, nemcsak esztelenség — mindezeknél több: Istenkáromlás, bûn és hatalmas vétek önmaga, ártatlan családjá a társadalom a magyar nemzet és haza iránt, mely őt kitüntetve fölemelve méltán oly sokat remélt hazafias józan érzelműitől, — és a kit én specialiter már egy nagy magyar ipardinastia genialis megalkotójának véltem, a kinek egyikl főfeladata lesz a bécsi Micheleket, a prágai Venczeleket és a karlsbádi Sturgereket piacunkból diadalmasan kiszorítani.

A milyen eszeveszettségnek nevezhető az a cselekmény, ha valaki minden évhen lebontja azt a házat, melyet az előző évben nagy nehezen felépített, ép oly örültség az, ha valaki egy hosszú élet sikerét egy felemelt díszes várat ünkezüleg romba dönt.

Vége köv.

felütjük a statisztika erre vonatkozó szomorú lapjait.

M nekül tehát mindenki, a ki csak tehetséti, a nagyvárosokból nyár elején hogy csak késő ősszel térjen oda vissza,

De hogy mily gondot okoz sok családnak amely nem bővelkedik tulságosan az anyagiakban. — ezt a kérdést fölsieges hosszasan bizonyítgatnunk.

Csalogatják ugyan cifrábnál cifrább reklámjaikkal a nyaralni vágyó közönséget a külföldi fürdők, — de hogy ezek azt a kevés kényelmet, a mit nyújtanak, mily méreg drágán fizettetik meg, az ismeretes: — és hogy hány százezer forint vándorol ezen a czimen évente külföldre, az is tudva van.

Csalogató reklámjaikkal nem maradnak hátra a külföldiek mögött hazai divatos fürdőhelyeink sem, — de sajnos ritka kivétellel a drágaságban sem, — s kényelmet talán még kevesebbet nyújtanak mint azok.

Mulatni és pénzt költeni ilyen helyeken bőven lehet, de a ki pihenni és takarékosan nyaralni akar, ne menjen oda.

De hova menjen hát, ha egészségi szempontból, a nagyvárosból menekülni akar?

Ezt a kérdést akarjuk megoldani mi, a midõn elhatároztuk, — hogy Felsőbánya sz. kir. rendezett tanácsu bányavárosban nyaraló telepet létesítsünk.

Az a célunk, hogy a kényelmesen nyaralni vágyó közönség itt önmagának, saját igényeinek megfelelő otthont keressen és találjon, amelyben kénye-kedvére pihenhesse ki nyáron at magát a nélkül, hogy bárki zsarolásának ki volna téve.

Felsőbánya sz. kir. rendezett tanácsu bányaváros, mely 5000 lakost számlál, Szatmárvármegye északkeleti szélén három oldalról hegyekkel körüvett völgytorkolatban, — igen regényes vidéken fekszik, a Gutin és Rozsály havasok közelében, a hegyeket gyönyörű erdők borítják s a sziklákból sok helyen, a város közelében is kristály-tiszta források bugyognak elő. Szébbnél szebb kiránduló helyek nagyszámmal kínálkoznak s a magasabb pontokról elragadó kilátást nyújtanak egyik oldalon az alföldi síkság, másik oldalon a marararosi és erdélyi hegységek felé.

A levegő tiszta, azonban dus, — de a szglektól védve van a vidék a hegyek által. Az ivóvizül használt források vize semminemü bacteriumot nem tartalmaz.

A vidék oly egészséges — hogy midõn prszágszerte pusztítottak a járványos betegségek városunk ezektől megkímélve maradt.

Ily körülmények között városunk önként kínálkozik nyaraló települ.

Elhatározta ezért városunk képviselőtestülete hogy a város szélén elterülő földjein nyaraló telepét létesít a következő feltételek mellett:

1. Évi egy korona jogelismerési díj elenében ingyen enged at 600—1800 m² területet azoknak kik kötel-zik magukat, hogy az általuk választott és kijelölt területen 2 év alatt a városi tanácsnak bemutatandó terv szerinti nyaralót építenek es kertet telepítenek.

2. Kőbányáiban az épületi költermesztés díj nélkül engedi meg.

3. Épületi fat és téglát kerületben ad. Ily körülmények között 1500—2000 forintért kényelmes csinos nyaralót lehet építeni s nyárra valódi zavartalan, kellemes és egészséges otthont szerezhet magának mindenki.

Megjegyezzük, hogy a "közgyüleysi határozat értelmében a nyaraló építésére átengedett terület az 1 korona évi jogelismerés fejében az illető birtokába marad mindaddig, mig az nyaralás céljaira használtatik — s nem száll az, mint hasonló vállalatoknál szokott, 30—50 év mulva vissza a terület tulajdonosára; — így tehát nyaraló építése által nem csak maguknak szereznek az építetők kellemes nyári üdülõ helyet, hanem utódaiknak, örökösöknek is biztosítják azt már most, arra az időre, a mikor valószinüleg még nehezebben lesz megoldható e fontos kérdés.

Megjegyezzük azt is, hogy piacunk, mint

ilyen százsorszép, százsor jó, szerény illatu virágszal? kérdé õ.

Bizonyára nem a vadon árnayas erdőben, gyilkok és kigyók lakta sűrű cserjék és bokrok közt.

Az ilyen aranyos asszonykát napos talaju virágos házi kertben nevelnek, hol naponta meleg szeretetben fűrésztik, bárszony sima kezekkel ápolják, a legébrebb testi és lelki szemekkel virrasztanak boldogsága fölött a szeretett angyalait, a legjobb édes anyák.

De hol teremnek az ilyen anyák, kérdé viszont õ?

Ilyen anyák? Hisz épen ilyen magyar anyákat akarunk mi nevelni.

Ismét elmúlt 10 év. En még mindig szegény ember voltam, midõn hajdani tanítványom már gazdag, előkelõ független polgárá lett.

Több pénzintézetnél választmányi tag, az iparos ifjuságnak elnöke, a keresk. és iparkamarának alelnöke stb. stb. Mellét arany érdemkereszt, czégét pedig az udvari szállító jelzője ékesíté.

A megjósolt 4 emeletes háznak földszintes épülete régen meg volt már és csak rajta mult, hogy tovább építse a nyájas ég felé az első, a második és a többi emeleteket a hozzá simuló tornyokkal és kupolákkal.

Való hogy az idõ és fáradhatatlan munka megviselte, megfehéřítette; de ha nem is õ éri el a nagy épület utolsó emeletének betetõzését, meg leszén jutalmazva becsületos igyekezete gyermekeiben és késõbbi ivadékaiban. Csak nincsen hálásabb foglalkozás, mon-

embernek tavaszra magának is fogytán a pénze, a nyártól várja az aldást, keletlenül volt az időjárás is s így bizony lanyha, nagyon lanyha az egész vásár. A Széchenyi utcán ugyan kirakodtak a vásárosok, a honvédszár laktanya mellett is ott éktelenedik néhány tarka komédiás bódé, melyekben nyikorog a verki... Még a legkedélyesebb a fonatos sor, hol vasserpenyőkben rottyog a la c z i p e c s e n y e, k o l b á s z, pirul a fonatos, ezek a gyékénytelős léczsárak, piros pozsgás arcú főzőnőkkel, és a tarka barka vendégsereggel talán az egyedüliek, amelyek még emlékeztetnek a régi híres debreczeni nagy szabadságra!...

* **A jogászok ünnepe.** »Tarka-élet« rovatunkban ez címmel írtuk meg, hogy a debreczeni joghallgatók minő ünnepekkel akarják megülni a segítő egyesületük 25 éves fennállását. Ez ünnepekre vonatkozólag más helyről most a következő részletes értesítéseket kaptuk: Május 9-én d. e. 11 órakor »M a t i n é e« lesz a zenede dísztermében, melyen a város legelőkelőbb hölgyei és urai fognak közreműködni. — A rendezőbizottság már meg is tette ez irányban a felkéréseket. A »m a t i n é e« után »banquette« lesz a »Bika« szálloda dísztermében s hogy már az egész napot maguknak foglalják le jogászaik, este a Nagyerdőn »jubilant majális« rendeznek. A meghívókat úgy a majálisra, mint a matinéére már a napokban szétfogják küldeni.

* **A főiskola gazdasági bizottsága** a jövő héten, szerdán, f. hó 14-én délután 3 órakor S i m o n f f y Imre elnöksége alatt ülést tart.

* **A tavaszi egyházkerületi közgyűlés** határnapját meglehetősen rosszul értesült lapársaink különböző időre tették, úgy hogy valósággal tudni sem lehetett, hogy tulajdonképpen mikor is lesz hát? Mint most a püspöki hivataltól értesülünk az egyházkerületi közgyűlés a végleges megállapodás szerint május hó 18-án veszi kezdetét.

* **A szegényügyi bizottság ülése.** Debreczen sz. kir. város szegényügyi bizottsága ma délután 3 órakor a városháza nagy termében R o n t s i k Lajos tanácsnok elnöksége alatt ülést tart, a melynek tárgyai, havi jelentések, továbbá felvétel és elbocsátás iránti előterjesztések.

* **A debreczeni dalegylet** működő tagjainak szíves tudomására juttatom, hogy f. hó 20-ig gyakorlati óra tartani nem fog. — Debreczen, 1897. ápr. 13. K r a s z n a i Ferencz dalegyleti titkár.

* **Vállalkozók figyelmébe.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara ajánlja a vállalkozók figyelmébe, hogy Szatmár vármegye m. kir. építészeti hivatala közhírré tette, miszerint a VI-ik közuti kerület kir. felügyelője elrendelte, hogy a Csucsá-nagykárolyi államközút 116—117 és 119—119—612 km. szakaszán levő 8 és 13 számú átereszek 2339 frt összeg erejéig újból építtessenek. A zárt ajánlati versenytárgyalás f. é. Május hó 6-án a szatmár vármegyei m. kir. állami építészeti hivatal helyiségében Nagy Károlyban fog meg tartatni.

* **Tiltott kártyajátékok.** A vásár alatt leggyakrabban megtörténik, hogy a vidékiek bekerülvén Debreczenbe itt olyan kompániába kerülnek, a hol mihamar megkoppasztják őket. — Nem ilyen veszedelmes kártyajátékokat ugyan, de mégis az éjjel két helyen fedezett fel a rendőrség olyan társaságot, a kik a tiltott kártyajátékokat üzték a kávéház, vagy korcsma büzös levegőjében. S t e i n e r Jakab nyugoti-sori kávéházában ferblit játszott egy 4 tagból álló társaság, a rendőrség meglepte őket s úgy a kártyát, mint a bankot lefoglalta. S t e i n e r azonban erre sem engedett, hanem másik tucizatot adott a kártyázóknak s b z t a t t a őket, hogy csak játszának tovább, mert a »ferblit« ezt a ue-

mes játékot, n e m t i l t j a a t ö r v é n y. — A másik helyen, egy csapó-utcai kis korcsmában »G i b e l i c z e«-et játszott a társaság az éjjeli őrzőket ezek kártyáit és bankját is lefoglalta. Ugy a játékosok, mint a vendéglősök elveszik méltó büntetésüket.

* **Meghívó.** Vettük a következő meghívót: Csütörtökön, f. hó 15-én reggel 8 órakor a Tanitók Otthonában gyűlést tart a Gönczy-egylet központi bizottsága. A tagokat tisztelettel meghívja. Debreczen 1897. ápril 13. E ö t v ö s Károly Lajos közp. biz. elnök

* **A vágóhídi hulladékok új szállítója** A városi tanács a vágóhídi hulladékok szállítását 6 évre 10 frt jogelismerési díjért dr B a l k á n y i Miklósnak adta ki, a ki, napoként rendszeren és pontosan tartozik a Vágóhídről saját fogatán elhordatni a hulladékokat.

* **Nyilvános nyugtázás** A debreczeni joghallgatók segítő egyesülete ez uton is közszönetét nyilvánítja a debreczeni Első Tankarékpénztár tek. igazgatóságának azon alkalomból, midőn az egyesület alapítókéjének gyarapításához 20 frt adományával ez évben is hozzájárult. Kelt Debreczen, 1897. április 12. A b r a h á m Dezső elnök. A r v a y Béla pénztárnok.

* **Új lerakodó állomás.** A kereskedelemügyi miniszter Császárállás szabolemszegei község határában teherakodó állomást engedélyezett.

* **Három utca csatornázása.** M a r t o n Imre és társai tudvalevőleg kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz a Szalkai-köz, Iskola-köz és Liba utca egy részének fedett csatornával való ellátása iránt. A tanács tegnapi ülésében foglalkozott a kérelemmel és annak annál is inkább helyt adott, mivel a 2800 frtba kerülő munkálat felerészét 1400 frtot az érdekelt háztulajdonosok hajlandóknak nyilatkoztak kifizetni, a másik felére pedig a házipénztár 1897 évi költségeloirányzatába fedezet van. — Így tehát a csatornázás azonnal létesül, mielőtt az 1400 forintot az érdekelt háztulajdonosok leteszik.

* **Feloldott zárlat.** Monostor-Palyi községet, mint a debreczeni mezőrendörkapitányságot értesítik a sertésvész miatt elrendelt zárlat alól feloldották.

* **Ellopott cipők.** E l e k Ferencz homokkerti cipész jelentést tett az este a rendőrségnél, hogy a vásarra eladás végett kivitt 45 pár cipőt, mely egy nagy ládában volt csomagolva özv. S z a b ó N.-né Széchenyi utcai pinczéjéből, hova éjjelre a ládat beszállította ellopták. — A rendőrség a tetteseket keresi.

* **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalom érzetével tudatjuk feledhetetlen jó nőm, áldott emlékü édes anyánk, testvérünk, nagy és dédnagyanyánk, sógornő és rokon Néhai Ménes Sára polgár Kiss Andrásné asszonynak folyó hó 13-án éjjel 3 órakor, életének 67-ik, boldog házasságának 49-ik évében hosszas és súlyos szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk földi részei f. hó 15-én délután 3 órakor fognak Cserepes utca 1346-ik számú háztól, az ev. ref. nagytemplomban tartandó gyászszertartás után, a Péterfia utcai temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Végtisztességtételére rokonainkat, ösmerőseinket és a n. é. közönséget szomorodott szívvel meghívjuk. — Debreczen, 1897. április 13. — Bánatos férje: P. Kiss András és gyermekei: Zsuzsanna férjével P. Tóth Bálinttal és gyermekeik, Sara férjével P. Hüse Istvánnal és gyermekeik. András nejevel Szabó Zsuzsannával és gyermekek. P. Simon József gyermekeivel. A meghaltak testvérei: P. Ménes András nejevel Balogh Zsuzsannával és gyermekeik Ménes Zsuzsanna férjével P. Némethy Jánosral és gyermekeik. Férjének testvére: P. K i s s Ferencz nejevel M i k a Sárával

és gyermekeik. — Unokái: T ó t h Juliána férjével P. Lukács Pallal és gyermekeik, számos unokák, dedunokák, közeli és távoli rokonok nevében is. Béke lengjen a hü nő, gondos jó édes anya hamvai felett! A temetést Dankó M. tem. int. rendezi.

x **Mindenféle üzleti könyveket rendkívül csinos kivitelben igen olcsó árak mellett ajánl Hoffmann és Társa könyvnyomdája a főpostával szemben.**

Táviratok.

A szigetvári győzelem.

Szigetvár, ápr. 13. A Debr. er. táv. Itt ma O l a y Lajost a függetlenségi és 48-as Kossuth párt jelöltjét egyhangulag képviselővé választották. — Bartha Miklós az Ugron párt jelöltje visszalépett.

Elhunyt akadémiai tag.

Máramaros-Sziget ápr. 13. (A Debr. er. táv. Szilágyi István nyugalmazott máramaros-szigeti gymnásiumi igazgató tegnap ott 77 éves korában meghalt. — Az elhunyt Debreczenben született. Ő volt az, a ki A r a n y Jánost rábirta arra, hogy magát a költészet terén tovább fejlessze.

A Draskovich—Gebauer affair.

Budapest ápril 13. (A Debr. ered. táv.) Mint Pozsonyból táviratozzák ott D r a s k o v i c h gróf és G e b a u e r ottani kárpitós tartalékos hadapród tiszthelyettes fia közt a kardpárbaj ma megtörtént. Erre tudvalevőleg az adott okot, hogy a tiszthelyettes apját D r a s k o v i c h gróf 10—15000 frt ára ékszer eltolvajlásával gyanúsította mint utóbb kitünt alaptalanul. A párbaj állítólag D r a s k o v i c h mezsebesülésével végződött.

Öngyilkos nagyherczeg.

Budapest, ápril 13. A »Debr.« ered. táv. Bécsből jön a szenzációs hír, hogy F r i g y e a Ferencz Meklenburg-Schwerini nagyherczeg, s kinek a halálát a lapok tegnap hosszasan leírták, n e m t e r m ő s z e t e s h a l á l l a l m u l t k i, h a n e m ö n g y i l k o s s á l e t t g y ö g y i t h a t l a n s z i v b a j a m i a t t.

IRODALOM.

Zempléni Árpád versei.

— Uj versek. —

A magyar közönség, melyet Arany János, Petőfi, Vörösmarty és Tompa költészete elkényeztetett, régen megunta már a nagy poéták nyomdokán haladó epigonokat és ezért újabb időben nem is igen hallgatják színtelen és kopott ócska melódiákat hallató dalolásukat. A versek olvasása ilyen könnyen érthető okokból annyira divatját multa már, hogy esakis a kisebb vidéki lapok szegényes tárczarovatában és a szépirodalmi heti lapok hasábjain találnak a költő urak barátságos fogadtatásra és igazán nem mindennapi tehetség az, aki a költészetével a fővárosból is hódít sőt províziót is ki tud vivni magának az irodalomban.

Ez utóbbi ritka p éták közül való Zempléni Árpád, a kinek újabb verskötete most jelent meg a könyvpiaczon. Zempléni Árpád,

Szabolcska Mihály, Móra István, Bartók Lajos, Pósa Lajos és ujjában Lamperth Géza ismerősök és kedveltek még a közönség előtt a magyar poétáknak megfogytokozott gárdájából, a többiek többé kevésbé csak kis körnek vagy a maguk csendes kedvtelésére énekelnek. — Z e m p l é n i egyik kiváló alakja ennek a megfogytokozott gárdának. — Dalai egyszerűek és mégis szívhez szövegek. Költészetében sok van Heine lyrájából és Byron pesszimizmusából és költészetében ez a két ellentétes irány élvezetes formában egyesül és a hazafias érzés zománca vonja be igaz gyönyörűségére a verskedvelőket. A most megjelent becses kötetből közülük mutatványul a következő költeményeket:

M a g y a r l e c z k e.

Tanuljon meg magyarul,
Szép asszonyka, szentem!
Akkor majd nem ért ba'ul
S meg is hallgat engem.

Megtanítom örömet
Egy pár csöndes estén.
Hogyha kedves férje rest,
Majd nem leszek rest én.

Nagyon olesón oktatom,
Egy pár csók az ára,
De azt aztán kikapom
Órául órára.

Ha a munka kárba vész,
S nem tanult haszonnal,
Visszaadom az egész
Tandiját azonnal.

T i f e l é t e k.

Ezelőtt, ha arra mentem ti felétek,
Minden ablak nyitva állott a tiétek.
Egy ablakon könyököltél, szellőztetél,
Az ablakból mosolyogtál, rám nevetél.

De hiába megyek én most ti felétek,
Be van zárva minden ablak a tiétek,
Szóke kis lány szellőztetni gyere elő!
Kis angyalom, nincs jobb, min' a fris' levegő.

G o n d o s k o d á s.

Gondoskodott az Isten arról,
Minőt virítson rózsá, mák,
Számár ordítson, bölcs hallgasson
S égbe ne nőjjenek a fák.

Gondoskodott az Isten arról,
Hogy magyar írók jöjjenek,
S gondoskodik a nemzet arról,
Hogy nagyon meg ne nőjjenek.

A 8 ivre terjedő csinos kötet ára postom 50 krajczár és ennyiért minden könyvkereskedésnél kapható vagy szerzőnél megrendelhető.

Az én ujságom. Pósa bácsi gyermeklapja egyre jobban hódít az egész országban. A mai gyermekek az én Ujságom versein, történeteiben, ismeretterjesztő cikkeiben nőnek fel. Ebből az ujságban tanulnak minden szépet, jót, igazat: imádkozni, hazát szeretni, lekesedni a nagyok példáján. Szívüknek lelkiüknek igazi tápláló forrása ez az ujság gyönyörködteti is, oktatja is őket a legfőbb célul azt tekintve, hogy nemzeti érzésben, nemzeti gondolkodásban nőjenek nagyokká, hogy idővel támaszai legyenek a hazának. De ujság még nem is volt oly népszerű még soha, mint az én Ujságom. A gyermekek vetekednek egymással annak terjesztésében. Szülők, tanítók, őszintén elismerik, hogy az én ujságom a nevelés magasabb munkájában hathatós segítségükre válik. Az írók vállvetve törekednek, hogy minnél szebbet, minnél jobbat írjanak a gyermekvilágnak s mindenki szívének lelkiének igaz benyomást tárja ki. Az én Ujságom hasábjain. — Megjelenik hetenkint szombatn reggel s vasárnap a vidéken is olvashatják. Az új negyedik április 1-én kezdődött. Előfizetési ára egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. — Az előfizetések legcélszerűbben postautalványon a következő címre

küldendők: Az én Ujságom kiadóhivatalának Budapest, Andrassy ut 10. sz.

Magyar Lányok. Az a fontos, kulturális hivatás, melyet a »Magyar Lányok« a nevelés terén teljesít, az a szeretet, elismerés, amelylyel olvasói s a szülők és tanítók részéről találkozik, bizonyítja legjobban, hogy erre az ujságra nagy szükség volt. Tutsek Anna a kiváló író viseli gondját, hogy ne kerüljön egy betű, egy sor se olyan a »Magyar Lányok«-ba, amely nem illenék egy fiatal leányoknak való lapban. Ugy a szerkesztő mint főmunkatársai Pósa Lajos, Sebők Zsigmond a legnagyobb buzgalommal, lelkesedéssel szentelik minden tudásukat. Magyarország fiatal leányai javára. Szórákoztatásra, mulattatásra, tanításra szánt közleményeit mind a legkitűnőbb magyar írók írják, képei igen szépek, művészi kivitelűek. Az új negyedik április elején kezdődött s ebből az alkalomból újlag felhívjuk olvasóink figyelmét erre a lapra. Ne hiányozzék egyetlen magyar családból sem, ahol fiatal leányok vannak. — Előfizetési ára negyedévre csak 1 frt 50 kr. Kiadóhivatal Budapest, Andrassy ut 10. sz.

A művelt magyar családok lapja.

Csodálni való dolog, hogy milyen gyorsan tudta egyetlen hetilap maga köré csoportosítani a magyar irodalom és a magyar művészet számottevő mivelőit. Csak Herczeg Ferencz lapjának, az Uj Idők-nek sikerült ez, meg is szerette azóta minden művelt család, mert az Uj Idők hü tükre a magyar izlésnek és gyűjtőhelye a talentumok legjavának. Regényei, elbeszélései, rajzai legjobb íróink tollából kerülnek ki, képeit a magyar művészek egész gárdája szolgáltatja. Meglátszik ennek a lapnak minden ízén, hogy becsületes törekvéssel ápolja a hazai irodalom és művészet minden ágát s azért a mit ad, nemcsak finom, előkelő és magas színvonalon áll, hanem egyuttal igazán magyar is. Az Uj Idők minden száma tanuságot tesz arról, elég betekinteni a legutóbbi füzetekbe is, hogy meggyőződjünk róla. Epen most folyik ebben az ujságban a szerkesztőnek, Herczeg Ferencznek regénye, azonkívül sűrű változatban találunk benne a lap két főmunkatársától, Bródy Sándortól és Mikszáth Kármántól cikkeket, hosszabb elbeszéléseket. A mostani évnegyed kedvező alkalom arra, hogy a magyar családok, a kik még nem járatták ezt a kitűnő folyóiratot, közelebből megismerkedjenek vele. A kiadók kérésre mutatószámot is küldenek belőle, a ki pedig legalább félévre előfizet az Uj Időkre, az díjlatlanul megkapja a Gyurkovics-lányok pompás színes nagy képét, a mely rövid idő alatt annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy most már az előkelő szalonok legszebb ékességei közt találjuk. Az Uj Idők-re, a magyar művelt családok ez egyetlen igazi magas színvonalon álló képes folyóiratára előfizethetni a kiadóknaál (Budapest, Singer és Wolfner könyvkereskedése, Andrassy-ut 10.); az előfizetési díj negyedévre 2 frt, félévre 4 frt, egész évre 8 frt. Melegen ajánljuk ezt a finom hetilapot olvasóink figyelmébe.

Siremléket Jankó Jánosnak! E mai számunk megjelenése napján mult egy éve épen, hogy eltemettük Jankó Jánost, legmagyarabb festő-művészünkét. É s hamvai fölött még nem emelkedik az ő jelentőségéhez, az ő érdemeihez méltó siremlék. — Az eddig begyűlt összegből — atig 500 frt — nem telik oly szobormű, mely kifejezője legyen annak a nemzeti veszteségnek, mely hálálával ért bennünket; hirdetője annak a mely gyászának, melybe mindazok szívet borította, akik életében szerették, poraiban sirajak. Vétenenk az ő nagy tiszta emléke ellen, ha részleteiben idéznők vissza: kije, miye volt ő e hazának; hogy mily ékesszólóan nyilatkozott meg benne a többől metszett magyar festő-művészet, s hogy mennyire hódított és tértített az ő magyar lelke. Ha minden fla-lánya ez országnak, akiknek csak egy derült pillanatot szerzett, ezután egy morzsával járulna is hozzá: a sirja fölébe épült emlék a legdíszesebbek egyike volna. Keveset kerünk, de minden magyartól kerünk. Ne csak a Jankó János dícsért hirdesse majdan ez emlék: de a magyar nemzet is, mely kegyeli és magasztalja az ő hű

és nagy fiait. A siremlékre szánt adományt lapunk címére (Athenaeum, IV., Barátok-tere 3.) kérjük. Budapest, 1897. márcz. 27. A »Borsszem Jankó« szerkesztőisége.

Protestáns egyházi és iskolailap. Tartalom: Egyházi életünk bajai. Pokoly József. A hívek látogatásának szükségessége, eredeti és gyakorlásának módja. Kiss József. Iskolaügy. Egy új paedagogiai mű. — r. — Tereza. Omár Chajjám. Várnai Sándor. — Misszióügy. Az amerikai magyar ref. misszió. Belföld: A reformátusok konventje. Takaró Imre. — Irodalom. — Egyház. — Iskola. — Egyesület. Gyászrovat. — Különlelk. — Pályázat.

A Vasárnapi Ujság. április 11-iki száma 20 képpel s a következő tartalommal jelent meg: »Kölcséyről« Vayktól. — »Kölcséy nagykarolyi szobrának leleplezése (képekkel, Kallós Ede szoborműve után). — Regénytár: »Polgárháború«. Regény. Irta Rákosi Viktor (Linek Lajos rajzaival). — »Az uszó sziget.« Veres Gyula új regénye (a francia kiadás eredeti illusztrációival). — »A fáraók országában.« (képekkel, Egyiptomból). — »A mi Brassai bácsink.« Herman Ottótól. — »Dal a honvédekről.« Köttemény Lévai Mihálytól. — »Levelek Kelet-Ázsiából.« Báró Kemény Endrétől. — »Avaszovszky két tengeri képe« (képekkel, Avaszovszky festményei után). — »Szoborleleplezés Nagy-Kátán« (képpel, a nagy-katái honvédelem leleplezési ünnepéről, Tury Gyulától). — »Földi ünnepély Hadházon.« — »Brahms János« (arczképpel). — »Az országos képtárból ellopott művek« (képekkel az országos képtárból ellopott festmények és a helyökre tett képek után). — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyletek. Sakkjáték, Képralány, egyveleg stb. rendes heti rovatok. A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 frt, a »Politikai Újdonságok«-kal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV., egyetem-u. 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető b »Képes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre csak 1 frt 20 kr.

CSARNOK

Egy detektív regénye.

— Ottolengui Rodrigótól —

— A Debreczen sajtó fordítása —
(Folytatás.)

Mig Barnes azon töprenkedett, hogy mit is csináljon, látta, hogy Mr. Van Rawlston Thaur-et-tal közeledett felé.

— Mr. Barnes, mi történt? Miért nem akadályozta meg?

— Megkísértem, de fájdalom nem sikerült. Ne feledje, Mr. Van Rawlston, hogy én nem vagyok mindenttudó. Azt ugyan sejtettem, hogy tolvajlást fognak elkövetni, hanem azt már nem tudhattam, hogy miként, Pedig ennek dacára mégis láttam a tolvajt, mikor a tolvajlást elkövette.

— Hat akkor miért nem fogta nyakon?

— Megkísértem, de hátulról visszatartott egy czinkostársa.

— És nem ismerhetné fel a jelmezben?

— Lehetetlen, mert többet nem tudok, minthogy a negyven rabló egyike volt és hogy igen jól játszotta a szerepét.

— Nemde Mr. Barnes? kérdezte Thaur-et. Ah igaz! Hisz ugy tudom, már kétszer is volt szerencsém! Ön azt mondta, hogy a tolvaj mint rabló volt öltözve? Ez nagyon érdekel engem, mert hisz nekem is éppen ilyen jelmezem van. Hát miért nem követeli Ön, hogy átvizsgáljanak mindnyájunkat?

— Azt már én nem engedhetem, hogy így megsértsék a vendégeimet, kiáltotta Van Rawlston azonnal a leghatározottabban. Hogy az én hazamban kikutassák az én vendégeimet! Soha! Inkább szívesen megfizetem a rubin arát, de el nem tűröm ezt.

— Önnek teljesen igaza van, — felelte Barnes Thaur-et élesen szemügyre véve, meg-vagyok győződve, hogy hasznalan volna.

— Amint gunyosan mosolyodott odalépett csoporthoz. Mi egyedül marad felesleges az it előbb mégsem tett, hogy kidegig jelen van nem találta ott menőkre ügyelkepeket bámullállapítani, vajból vagy sem

— Ez a magában, miképpen hűdegyvértbemerte várni véghez vinni a legalább kétszáz csakugyan a vele! És emel is gondoskodni Betegen fban. Hogy is emberre.

Midőn a láta segédjét, őrizte.

— Nos?

— Keres itt?

— Biztos.

Yorkba visszattem, hogy utótetem Önt.

— Avval elkésett, már Önnek anyai e

— Azt k tettem. És valjelmez estélyi

— A Barnretlenül.

— No, n

san, Önt e tek

köli szerencs

Ön, hogy New

talán beteg v

— Már

a komédia j

tenik. És h

jak, ugyanabb

és a Mitchel

bát. Ep a szo

mely ajtajaval

tehát es belép

kirepült.

— A leg

zon vissza F

meg, hogy M

Mert már biz

fekszik az ag

a nevem Barn

tokozatos utaz

Tehát ügyese

KÖ

Köbány

(páronkint 2

— kra

260 kilogra

könyű (pár

sulyban) 52-

Sertésle

napján volt k

hónap 10-ik

hónap 11-ik

1897 április

készletben 20

rányzata lany

Budape

renczvárosi p

fővárosi konz

1-éről: Er

— Amint Ön akarja, mondta Thaurer gunyosan mosolyogva, amint meghajolt s azután odalépett a Miss Remsen köré gyült csoporthoz. Midőn Barnes Van Rawlston-nal egyedül maradt, megmondta neki, hogy már felesleges az itt időzése s magát ajánlotta. De előbb mégsem távozott, míg kísérletet nem tett, hogy kiderítse, vajon Mitchel még mindig jelen van a házban. Midőn a kapuba ért, nem találta ott azt a fiatait, aki a jövő s menőkré ügyelt volna, az is felment az élőkepeket bámulni, úgy hogy nem lehetett megállapítani, vajon távozott-e már valaki a házból vagy sem?

— Ez a Mitchel igazi művész, mormogta magában, miközben gyorsan hazafelé sietett. Ilyen hidegvérűség, hogy az utolsó pillanatot hemerte várni s akkor aztán oly ügyesen véghez vinni az egész kényes munkát, hogy legalább kétszáz ember is bizonyíthatja, hogy csakugyan a meghatározott időben végeztette vele! És emellett képes még kiünnö alibiről is gondoskodni!

Beteg fekszik egy filadelfiai szállodában. Hogy is hagyhattam magam reá így egy emberre.

Midőn a hivatalába felért, már ott találta segédjét, — aki Mitchelt Filadelfiában őrizte.

— Nos? — kérdezte ingerülten. Mit keres itt?

— Biztosan tudom, hogy Mitchel New-Yorkba visszatért! És azon reményben követtem, hogy utólérem vagy legalább figyelmeztetem Önt.

— Avval a figyelemzetéssel ugyan csak elkésett, már megtörtént a baj. Hát nincs Önnek aynyi esze, hogy sürgönyözött volna?

— Azt közvetlen elutazásom előtt megtettem. És valóban a sürgöny, mely még a jelmez estély kezdete előtt megérkezett, ott hevert a Barnes íróasztalán, csakhogy feltöretlenül.

— No, no, mondta a detektiv indulatosan, Önt e tekintetben nem vadhajthatom. Pokoli szerencsés fickó. Hát honnét gondolta Ön, hogy New Yorkba elutazott? Mert hiszen talán beteg volt?

— Már jó előre gyanakodtam, hogy ez a komédia játszás csupán az alibi végett történik. És hogy még biztosabb nyomon haladjak, ugyanabba a szállodába szállottam meg és a Mitchel barátom közelebb kerétem szobát. Ép a szomszédos szobát kaptam meg, — mely ajtajával volt összekötve, kinyitottam tehát és beléptem. A szoba üres volt, a madár kirepült.

— A legközelebbi vonattal azonnal utazon vissza Filadelfiába, és mindenáron tudja meg, hogy Mitchel mikor érkezik oda vissza. Mert már biztosan visszautazott s beteg fekszik az ágyban vagy pedig ne legyen többé a nevem Barnes. Ha adatokkal szolgál e titokzatos utazásról, fizetek Önnek Ötven dollárt. Tehát ügyesen és gyorsan.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Sertés vásár.

ápril. 12.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogrammon felüli súlyban) — krajezárig, közép (páronként 220—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajezárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő súlyban) 52—53 kraje árig.

Sertés létszám: 1897. évi április. 9-ik napján volt készlet 20 299 darab, 1897 április. hónap 10-ik felhajtott 91 drb, 1897 április hónap 11-ik napján elszállított 183 drb, 1897 április hónap 12-ik napjára maradt készletben 20 207 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata lanya

Budapesti konzum-sertés vásár. A ferenccvárosi petroleum-rakodónál levő székes-fővárosi konzum sertés vásár jelentése ápril. 1-éről: Érkezett: 117 dr. Elszáll-

ított a tott budapesti fogyasztásra 81 drb vidékre 6 drb, elszállítottan maradt 109 dr5 — Na a p i á r a k : 250—280 klgr. súlyban b — 56 kr. 300—380 klgr. súlyban 51—52 kg malacok 40—42 frt. különféle 120—180 kl ulyban 55—56 1/2 frt.

Budapesti gabonatözsde.

ápril. 12.

A készárúzet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u z s a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg
Bánsági ó	76	7.30	7.45	81
» »	77	7.55	7.65	82
Tiszavidéki ó	79	7.65	7.70	80
» »	78	7.75	7.80	81
Pestvidéki ó	79	7.55	7.6	80
» »	77	7.70	7.75	80
Fehérmezei ó	78	7.75	7.80	82
» »	79	7.85	7.90	82
Bácskai ó	77	7.50	7.60	81
» »	78	7.65	7.70	82
Észak magy	77	7.75	7.80	82
» »	78	7.85	7.90	82
» »	78	7.90	7.95	82

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.10 6.15
» másodrendű »	—	6.05 6.10
Árpa takarmánynak »	60—62	4.10 4.40
» égetni való —	62—64	5.00 6.—
» serfözdei —	64—66	6.59 8.—
Zab — — — uj	39—41	3.85 6.25
Tengeri bánsági — uj	—	3.60 3.65
» más nemű »	—	3.45 3.55
» — — — — —	—	3.40 3.50

Az első magyar általános biztosító társaság megtartotta évi rendes közgyűlését

Csekonics Endre gróf elnöklété alatt, aki üdvözölvén a megjelenteket, tudatja, hogy 36 részvényes van jelen, 118 szavazattal 614 részvény képviselőben, a közgyűlés tehát határozatképes. A jegyzőkönyv hitelesítésére Frey Ferencz és Rust József részvényeseket kéri fel, a szavazatszedő bizottság tagjává Kamer Mayer Károly, Goldberger Zsigmond és Wagner Károly részvényeseket küldi ki. Az igazgatóság évi jelentését Jeney Lajos igazgatósági tag terjesztette elő. Eszerint a jég-biztosítási osztályban szenvedett tetemes veszteség daczára az üzlet eredmény kielégítőnek mondható. Az üzlet folytonos örvendetes haladásáról és egészséges fejlődéséről tanuskodik a tavalyi tűz- és szállítmányi osztály díj-bevétele, mely az 1895. évi 5.703,520 frt 34 krról 5.823,941 frt 78 krra emelkedett. A tartalékokat az előző év számaival összehasonlítva azok a következő emelkedést mutatják: Az életbiztosítási díjtartalék 27.779,598 frt 49 krról 29.550,383 frt 99 krajezárra, a külön tartalék 600,720 frt 80 krról 701,096 frt 14 krra, a Léway alap 82,871 frt 5 krról 84,935 frt 31 krra, a tisztviselők nyugdíjalapja 544,982 frt 59 krról 557,320 frt 39 krra emelkedett, míg az első magyar általános biztosító társaság ezredéves alapítvány 30,900 frtra rug. Az életbiztosítási osztály külön jelentésében és számszámadásában kimutatott 1.003,733 frt 44 krt tévő nyeresemény fölosztására az igazgatóság javasolja, hogy 50 százalék 195,437 frt 90 kr után, azaz 97,718 frt 95 krajezárt a biztosítottak nyeresemény-részeül adjak, 10 százalékot az 1.003,753 frt 44 krajezár után, azaz 100,375 forint 34 krt a különtartalék javára, 6 százalékot 60,225 frt 20 krt az igazgatóság nyereseményosztalékára, 3 százalékot 30,112 frt 60 krt a tisztviselők nyeresemény-osztalékára, 2 százalékot, 20,075 frt 7 krt a tisztviselői nyugdíjalapra fordítsanak — a mi 308,507 frtot tesz s a fönmaradó 695,246 frt 28 krból minden egész részvény után 230 frtjaval 690,000 frtot fizessenek osztalékul s a fönmaradó 5.246 frt 28 krt közhasznu adományok fedezésére tartalékba helyezték. Dr. Robicsék József részvényes a mérlegnek némely előtte nem világos tételére nézve fölvilágosítást kert s a társaság igazgatósága iránt érzett teljes bizalmának hangsúlyozása mellett bírálat alá vette

a szerinte eléggé élénk üzletszerzési politikát. Ormody helyettes vezérigazgatónak fölvilágosításait s az üzletszerzés nagy sikereit szám-szerűen kimutató érvelését a közgyűlés élénk helyesséssel vette tudomásul s Robicsék dr. újabb rövid fölhasználásában ismét kijelentette bizalmát az igazgatóság iránt s tiltakozott a föltevés ellen, mintha véleményének nyilvánítása támadás akart volna lenni. — A közgyűlés ezután egyhangulag tudomásul vette az igazgatóság jelentését, elfogadta az előterjesztett javaslatokat és a fölmentvényt minden irányban megadta. Elnök bejelenti, hogy Sztány Izidor betegségére való tekintettel felügyelői állásáról lemond. Erdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság és választmány által jótékony célokra fordítandó 7.225 frtot illető javaslatot is. Végül a választmányba beválasztották Bánffy György bárót, Karátsonyi Jenő grótot és Schossberger Nándor bárót, a felügyelő bizottságba Hajós Józsefet, mire a közgyűlés véget ért.

Van szerencsém teljes tisztelettel tudatni, hogy február hó elsőtől kezdve, **üveg, porcellán és lámpa kereskedésemet**

a mai kor igényeihez képest megnagyítottam és dusan felszereltem.

Főtrevésem a legolcsóbb árak mellett kiszolgálni.

Nagyrabecsült pártfogását és megrendeléseit kérve.

Kiváló tisztelettel **Mocsáry Lajos** Bika szállodával szembe.

A gazdaszat körébe vágó **rendkívül fontos találmány a**

Baromfi dög ellen

eddig minden esetben meglepő jónak bizonyult, s csakis általam készített

„Veritas“

gyógyszer, melyet lelkiismeretesen ajánlok a **szárnyas aprójószág közpusztító betegségek ellen.**

Egy adag 50 állatra 70 kr. — 100 drbra 1 frt 30 kr.

Használati utasítás mellékelve!

Ajánlom továbbá a feltűnően népszerűvé vált és hatásában még a **külföldi hasonló gyógyszereket is felülmuló**

„KORONA“ szesz

készítményemet, mely nélkülözhetetlen háziszer a **köszvény, csúz, szaggatás és csontfájdalmak megszüntetésére.**

1 üveg 50 kr.

Megrendelhető utánvétellel, egyedül a készítőnél **REMETEY DEZSŐ** gyógyszerésznél **Túrkevény (Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.)**

